

irski narodni parlament, ki je proglasil neodvisnost Irske. Leta 1921. se je začel angleški vodilni politik Lloyd George z Irci pogajati. Pogajanja so dovedla do tega, da je morala priznati Anglija Irski značaj samostojnega dominijona.

Angležem nenaklonjene organizacije

De Valera, današnji irski voditelj, vztraja na neodvisnosti Irske, na nevtralnosti in zahteva priključitev 6 protestantskih grofov na Irskem k irski republiki. Dokler slednje vprašanje ne bo rešeno, noče De Valera ničesar slišati o kakem skupnem angleško-irskem obrambnem programu. Ravno to dela položaj Irske v sedanjih časih izredno težaven. Danes je še precej Ircev, ki so Angležem veliko manj prijateljsko naklonjeni kakor pa njih voditelj De Valera.

Kar se tiče nenaklonjenosti, je na prvem mestu irsko gibanje za popolno odcepitev od Anglije, ki je znano pod imenom »Ira«. Voditelji te organizacije so izpovedali pripravljenost za skupen boj s Hitlerjem proti Angležem.

Prijatelji Nemcev so tudi irske modre srajce ali fašisti, katerim načeljuje general D'Duffy. Ta general se je boril v španski državljanski vojni na strani generala Franca.

Tretja skupina ljudi, ki so na Irskem nevarni Angležem, so pripadniki od Nemcev organizirane pete kolone. Nekateri so inozemci, mnogo je pa Nemcev in ameriških Ircev.

Omenjena skupina bi znala postati tem nevarnejša, ker je Irska še danes v diplomatskih stikih z Berlinom.

Branitelji sodelovanja Irske z Angleži

Napram vsem tem nemškim prijateljem na Irskem je De Valera odločen branitelj irske neodvisnosti v okvirju angleškega svetovnega vladarstva. Še bolj odločno kot De Valera so za popolno spravo z Angleži irski katoliški škofje, ki vidijo v narodnem socializmu nasprotnika katolicizma.

Današnje razpoloženje med Irci

Ker so na Irskem močnejše one struje, ki so za borbo ob strani Angležev, je obramba Irske znatno napredovala. Glavno mesto Irske Dublin je ravno tako zavarovano glede napadov iz zraka in po morju kakor London. Vse irske ceste so prepletene z žičnimi ovirami. Povsod oblast skrbno opazuje tujce. Irska ima že celo svojo lastno mornarico, ki obstoji sicer iz ribiških čolnov, ki pa stalno nadzorujejo irsko obalo, da bi ne prišlo do kakšnega nenadnega izkrcavanja.

Dopisi

Dravska dolina

Ruše pri Mariboru. Blizu se zopet Ruška nedelja, edini romarski dan ruške Marijine cerkve. Letos bo Ruška nedelja po Mali Gospojnici, to je dne 15. septembra. V soboto ob 13. uri sprejem romarskih procesij, ob 14. uri obisk Kalvarije; ob 15. uri se začne spovedovanje, zvečer ob 18. uri pridiga in slovesne litanije, nato zunaj cerkve rimska procesija. V nedeljo se začne spovedovanje ob pol 5. uri zjutraj. Sv. maše bodo: prva s skupnim sv. obhajilom ob 5. uri, ob šestih prvo slovesno sv. opravilo, darovanje in blagosloavljanje romarskih spominkov. Tihe maše bodo ob pol 8., 8., pol 9. in 9. uri. Ob 10. uri bo drugo slovesno opravilo. Popoldne ob 15. uri večernica. Skrbimo, da bo vse Bogu in Mariji v čast, nam pa v mir in zveličanje!

Slovenske gorice

Ljutomer. (Silovito neurje.) V petek, 29. avgusta so nad Ljutomer in okolico prihrumeli temni oblaki. Uhl se je dež kakor iz škafa, za tem je začela padati toča, ki je bila tako gosta, da je kmalu pokrila travo. Razumljivo je, da je naredila ogromno škodo. Ajdo je popolnoma zbila, koruzo močno oklestila, a največjo škodo je naredila po vinogradih, kjer je opustošenje doseglo vrhunec. Škoda je velika. Čudno je to, kako so si oblaki utirali pot. Sadeži na nekateri njivi so popolnoma zbiti, dočim sosednje njive ni dosegla niti trohica razdejanja. Čudimo se in se sprašujemo, ali ne bo skoraj konca?

Ptujsko polje

Ptuj. Jetika spada med najhujše sovražnike ljudstva v ptujskem okraju. Številke mrličev za jetiko in vseh onih, ki nosijo v sebi kužno kal, še od daleč niso poznane. Vendar nam že vse to, kar smo v borbi proti jetiki v Ptuj in ptujskem okraju doslej spoznali, v glavnih obrisih razkriva žalostno sliko. Boj proti jetiki mora biti dobro organiziran, mora biti enoten in mora biti sodeloben! V tem boju morajo pomagati strokovnemu zdravniškemu trudu, da se zajezi porast jetike, vsi. Protituberkulozni dispanzer v Ptuj, ki slavi to leto peto obletnico svojega dela, je bojeval z vsemi razpoložljivimi sredstvi boj proti jetiki. Uspehi bodo vidni šele po desetletjih. Vendar smemo reči, da so ta prva leta bila prava pionirska leta protituberkulozne borbe v Ptuj in ptujskem okraju. Ob svoji petletnici hoče protituberkulozni dispanzer svojo akcijo povečati in jo strokovno predvsem še okrepiti. V ta namen hoče sezidati v Ptuj nov, sodobnim zdravniškim zahtevam boja proti jetiki odgovarjajoč protituberkulozni dispanzer, ki naj bo obenem najlepši spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. Zednitemu. Za vidne likovne ali drugačne spomenike ne zmoremo dovolj denarja. Potrebe zahtevajo, da postavljamo spomenike onim, ki smo jih spoštovali in cenili, v takšni obliki, da bodo koristili najprej ljudstvu, potrebnim! Tak način počastitve velikih ljudi je najbolj mogočen, najbolj socialen in najlepši. Brez dvoma so protituberkulozni ligi v Ptuj v ta namen nujno potrebna denarna in ma-

Kralj Peter II. se vadi, kako ravnati s tankom

Treziki se je barva lic kar spreminjala: hip je bila bleda, hip nato rdeča.

»Urh, ta lump, ta bi bil take reči res zmožen!« se je razjezila. »Po sili je hotel, naj ga vzamem, pa si ni izbiral potov in sredstev. — Hudnik pa za denar itak vse stori.«

»Hudniku sem bil že davno trn v peti, ker sem zunaj v Brezju ustanovil zadržno hranilnico in mu marsikak plen iz krempljev iztrgal. Senčarjev Urh, Hudnik in tista škerjančka, to so pravi tiči. Prav ti trije so me s svojimi spletkami in lažmi spravili iz Brezja. Zdaj je prišlo vse na dan.«

Trezika je z vprašujočimi očmi gledala v doktorja, ta pa ni povedal nič več, ampak ji je naglo vzel prstan spet iz rok in rekel:

»Prstan mi morate pustiti, gospodična. Štiri leta že ga nosim vedno na roki kot spomin na človeka, ki sem ga imel zelo rad.«

Ona se je jokala in je prosila:

»Gospod doktor, dajte prstan meni! Tudi meni je ljub spomin. Dosti sem žalovala po njem.«

»Hm, torej ga še zmeraj obrajate,« je narezal spet z veselimi glasom. »Zelo rad vam ga bi dal, pa s tem prstanom je nerazdružljivo zvezan tudi še neki človek. Če hočete prstan, morate tudi tega človeka zraven sprejeti.«

»Ivan, ljubi!« je zaihtela.

Tedaj jo je prijel za roko, voljno mu jo je pustila, nataknil ji je prstan in dejal:

»Trezika, ali si spet moja, kaj?«

»Rada, če me le hočeš.«

Tedaj je vstopila Končnikova Tilka, po gosposko opravljena.

»Dober dan Bog daj, gospa Končnik!« jo je pozdravil zdravnik. »Vi ste pa zgodnji. Pričakoval sem vas šele z večernim vlakom.«

Ne da bi mu na to kaj odgovorila, je dala Tilka najprej njemu, potem Treziki srečo in je rekla:

»Če me oči ne motijo, sta se vidva že zmenila. Ali vama smem čestitati?«

»Midva pa čestitava vam ob bogati dediščini,« je odvrnil zdravnik veselo. »Če se sreča začne smejeti, se kar unesti ne more.«

Potem se je obrnil k Treziki, ki je začudeno obstrmela.

»Trezika, ti še ne veš, haha. Le poglej jo, svojo prijateljico! Ta ti je podedovala, da se poprej usedi, preden ti povem! Sto in dvajset tisoč goldinarjev najmanj — reci in piši: dve sto štirideset tisoč kron. Jutri je na sodniji razprava.«

»Za božjo voljo!« je zavpila Trezika. »Kako je to mogoče?«

»Čisto po človeško. Stari Senčar je po ustnem testamentu zapustil svoji hčerki Tilki tretjino vsega svojega

način, kako bi se lame iznebile nadležnega mrčesa, ki lazi po njih životu. Spoznal se je z Jamesom in ta mu je priporočil rastlino »timbo«, ki raste ob Amazonki. James je nabral mnogo te rastline, jo zmlel v prah in ga prodajal domačinom. Ti so mazali sadna debla z njim in dosegli velike uspehe. Izginile so vse gosenice in škodljivi mrčesi, ki razjedajo sadje in listje. James je zgradil veliko tovarno, l. 1933. je proizvajal že 350.000 funtov tega prahu. Razširiti je moral tovarno na izdelek 2.000.000 funtov timbovega prahu. Ta ozdravlja tudi nekatere kožne bolezni pri ljudeh ter se uspešno uporablja v zdravstvu tropskih krajev.

Najdaljša vzpenjača. Najdaljšo vzpenjačo v

terialna sredstva v največji meri. Ko sporočamo širokemu slovenskemu krogu naš namen, združujemo obenem z njim najbolj iskreno prošnjo, da nam vsi, ki imajo denarna in materialna sredstva na razpolago, pomagajo po svojih močeh v najvišji meri pri našem delu. Vse prispevke sprejema protituberkulozna liga v Ptuj.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Pregled in žigovanje sodov se bo na naši kontrolni postaji vršilo dne 10. in 11. oktobra ter 8. in 10. decembra. — Tukajšnji tovarnar perila g. Sifter je z ozirom na splošno draginjo ponovno povisil svojim delavkam mzde za 5 %. Prav bi bilo, da bi ga tudi drugi delodajalci posnemali. — Na tukajšnjo gimnazijo je iz Ptuja premeščen g. profesor Gorjanec Leopold. — Šolsko leto se bo na naši gimnaziji začelo 13. septembra. Praznoverni ljudje pravijo, da je to nesrečni datum, zato bo tudi šolsko leto nesrečno. Upajmo, da njih mnenje ne bo pravilno, ker se naša gimnazija od leta do leta lepše razvija. Sedaj pa, ko je celotna podzavljena, bo pa še verjetno razvoj uspešnejši. — Gradbena sezona pri nas je letos dosegla svoj višek, kajti začeli so že z gradnjo novega šolskega poslopja, stanovanjske hiše železničarske zadrage ter z mnogimi privatnimi hišami.

Murska Sobota. Z uradnimi osebami se ni dobro skregati. Soboško okrožno sodišče je pred dnevi obsodilo mizarskega mojstra Serec Franca iz Murske Sobotice na dva meseca strogega zapora in na 180 din denarne globe, ker je na javnem prostoru žalil državnega uslužbenca, ki ga je pozval na red.

Črenšovci. Pretekli torek, dne 3. septembra, nas je zapustil naš letošnji novomašnik g. Kolenko Ivan ter nastopil kaplansko mesto pri Sv. Petru pri Mariboru. To njegovo službeno mesto pa je samo začasno, ker bo čez nekaj časa odšel k vojakom, da odsluži svoj kadrovski rok.

Črenšovci. Preteklo nedeljo, dne 1. septembra, je bil pri nas na slovesen način odkrit spomenik v svetovni vojni padlim vojakom. Spomenik je postavilo tukajšnje prosvetno društvo, ki je pod vodstvom takratnega kaplana g. dr. Josipa Meška že leta 1927. začelo zbirati prispevke za spomenik onih, katerih trupla počivajo po bojnih poljanah širom sveta. Ta akcija pa je radi tehtnih vzrokov zaostala in se je sedaj vendar enkrat uresničila. Spomenik stoji sredi majhnega sejnišča, katero je občina v ta namen odstopila in primerno uredila v obliko parka, ki služi v lep okras črenšovski cerkvi. Po slovesni sv. maši je bil spomenik odkrit, nakar je g. profesor dr. Meško v ganljivih besedah nagovoril navzoče, da se je pri tem marsikateremu prosilo oko. Pod vodstvom zastopnika vojaške oblasti je oddelk vojakov ob priliki odkritja spomenika v počastitev padlih izstrelil dve salvi. Po večernicah pa je bila v župnijskem dvorišču lepo uspela akademija ter igra.

Turnišče. V nedeljo, dne 1. septembra, se je vršil izredni občni zbor Traviške namakalne zadruge v Turnišču. Izvoljen je bil stari odbor z novim predsednikom g. Jožefom Raščan, posestnikom iz Turnišča na čelu. — Začela se je koš-

nja otave, katere pridelek bi bil letos pri nas zadovoljiv, če ne bi pretežnega dela iste poplavlila ter uničila voda, ki je ob silno narasli strugi Ledave prestopila bregove ter na večji površini popolnoma oblatila otavo, ki ne bo več za nobeno rabo. Kar pa je ostalo nepoškodovane, pa neugodno vreme ovira sušitev, tako da kmetje s skrbjo gledajo v bodočnost, ker če se vreme ne obrne na boljše, da bi otavo lahko spravili, bo spet pomankanje krme, kakor je bilo to minulo pomlad. Bati pa se je pri tem, da bo pod takimi okolnostmi zopet nastopila živinska bolezen metuljavost, ki se že sedaj pojavlja v manjšem obsegu. — Ker začasno ne vozi skozi našo občino avtobus, je prihajanje pošte tudi nekoliko nerodnejše. Upamo, da bo most čez Günjo kmalu gotov in tako tudi promet točnejše.

Petanji. Prejšnjo sredo, dne 23. avgusta, se je vršila licitacija za prodajo petanjskega broda, ki je po izročitvi mostu svojemu namenu postal nepotreben. K licitaciji je prišlo mnogo interesentov, vendar pa brod ni bil izdražen, ker so ponudniki dajali pre nizko ceno. Tako je brod še nadalje ostal last soboškega okrajnega cestnega odbora, čeprav smo že lahko brali, da isti brod vozi na Hotizi.

Pogled na kraljev spomenik s podstavkom

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljšje, zato
najcenejše!

Savinjska dolina

Gora Oljka. Na prijazni Gori Oljki se je vršilo zadnjo nedeljo delavsko zborovanje, katerega se je udeležilo do 900 delavcev. Ob 11 je bila služba božja z ljudskim petjem in ob spremljevanju salezijanske godbe. Po cerkvenem opravilu je začelo versko zborovanje, katerega so se udeležili poleg delavstva celjski župan dr. Voršič, bivši poslanci Steblovnik, Teuerschuh in Bitenc, banski svetnik Kuder, Novak in drugi. Pozdravna pisma so bila poslana predsedniku vlade, obema slovenskima ministroma ter škofoma in banu dr. Natlačenju. Številne zborovalce je nagovoril celjski župan ter poslanci. Slovesna govornika sta bila gg. Bitenc in Končan iz Celja. Lepo zborovanje je bilo zaključeno z odigranjem himne »Povešod Bogas«.

Nazarje. Naš kraj je 8. septembra obiskal g. ban dr. Natlačen. Ogledal si je nove mostove in ceste, ki smo jo slovesno otvorili prejšnjo nedeljo. Te slovesnosti se tedaj g. ban radi obiska dunajskega velesejma ni mogel udeležiti, zato nas je obiskal to nedeljo. G. bana so pozdravili krajevni odličniki, kot načelnik cestnega odbora za Gornji grad g. Pečnik, poslanec g. Steblovnik, banski svetnik g. Remše, razni drugi odličniki in ogromna množica ljudstva. Ob tej priliki je župan občine Rečica ob Savinji g. Blekac podelil g. banu diplomu svoje občine o častnem občanstvu. V Marjinem gradu si je g. ban ogledal lesno industrijo, nakar se je odpeljal v Okonino, kjer je prisostvoval blagoslovitvi motorne brizgalke ondotnih gasilcev. Savinjsčani smo ponosni na ta obisk gosпода bana.

Šmarski kraji

Sv. Rok pri Šmarju za prihodnjo nedeljo, dne 15. septembra, zopet vabi svoje prijatelje in častilce, da po stari navadi skupno obhajamo sladko ime Marijino. Že za Malo mašo ali rojstvo Marijino je došlo lepo število romarjev, ki so pa šele tu gori zvedeli, da se Marijin rojstni dan obhaja v farni, torej v njej posvečeni cerkvi, in šele v nedeljo nato — že od leta 1739. naprej — v veličastni romarski cerkvi sv. Roka. Navadno jih pridejo velike množice osobito iz domače šmarske, sosedne rogaške in kozjanske, laške, braslovške, novocerkovške, konjiške in slovenjebistriške dekanije. Bog nam le daj tudi še prihodnjo nedeljo krasno vreme, kakor ga imamo sedaj, in v požni molitvi in v navdušeni pesmi bomo pozdravljali svojo nebeško Mater, jo ponižno prosili za posredovanje ljubega miru ter se ji zahvaljevali za čudovito ovarovanje pred — 1929. l. — ravno

Evropi gradijo ta čas na Svedskem in dograditi jo mislijo še letos. Proga bo dolga 41 km in na njej bodo vsako uro lahko prepeljali 90 ton tovara. Tvrdka, ki je naročila to gradnjo, bi svoje proizvode lahko prepeljala z ladjami, tovarnimi avtomobili ali pa z vzpenjačo. Izračunala je, da so obratni stroški z zadnjo polovico manjši nego za prevažanje z ladjami in da znašajo komaj sedmino tega kar prevoz s tovarnimi avtomobili. Višji stroški zaradi gradnje se kmalu poravnajo z majhnimi obratnimi stroški.

Bagdadska železnica dograjena. Zadnji del bagdadske železnice, čigar graditev se je začel leta 1937., je zdaj končan. Pri tej priliki je bila prirejena na sirijsko-iranski meji veli-

premoženja. Priče so bile rajni šentanelski župnik, Špetinov Matija in neki doktor Silan.

»Rajni Senčar pa je zapustil vendar napisan testament.«

»To je res. Ali ta napisani testament je ob veljavo, ker je ustnega napravil tri leta pozneje... Sta namreč dva testamenta: prvega je Senčar dne 10. maja 1887. sam napisal, drugega pa je napravil dne 18. oktobra 1890. pred imenovanimi pričami. Tako je prvi brez veljave.«

»Kaj pa pravi Urh na to?«

»Kaj naj reče? Kislo se drži, reči pa ne more nič.«

»Bil je že z advokatom pri sodniji, pa se ne more uveljaviti s kakim mlajšim testamentom,« je dodala Tilka.

»Da, da, gospa Končnik je zadela veliko terno in nihče ji je ne vzame. Je že amen postavljen.«

»Tilka, kako me to veseli! Iz vsega srca ti čestitam,« je dejala Trezika.

»Trezika, tebi se moram zahvaliti, edino tebi,« je zagrabila Tilka Trezikino roko in jo stisnila. »Ti si očeta nagovorila, da so name pogledali.«

»Kaj se boš meni zahvaljevala! Jaz še vedela nisem, kako je s temi reči. Zahvaliti se moraš Ivanu, doktorju, ki je vse na dan spravil.«

»Jaz sem pri tej reči nedolžen kakor novorojen otroček,« se je zdravnik nasmejval. »Saj jaz še tega nisem vedel, da je stari Senčar umrl. Tudi nisem niti mislil ne

več na testament. Niti nisem imel vzroka, da bi se bil bragal; saj je bila župnikova dolžnost, da se oglasi. Da pa je župnik umrl, nisem vedel. Tale naš večni romar, Špetinov Matija, ko se je one dni pri meni oglašil, ta šele me je opozoril.«

»Ivan, kje pa si zdaj?« ga je vprašala Trezika.

»A? Ali boš šla z menoj, tudi če je daleč kje?«

»S teboj grem na konec sveta,« mu je zašepetala.

»Ne, tako daleč ne bo treba. Špetinov Matija hodi sicer tri dni, da pride do tja, z vlakom pa prideva v dveh, treh urah. Sem namreč v Vrbi. To ti je prelep kraj, eden izmed najlepših naše domače zemlje. Ljudje pa so tudi dobri in mehki kakor žamet.«

Vtem je stopilo v trgovino neko dekle in si je kupilo sukanca, doktor pa si je jel zbirati cigare. Za dekletom je prišel neki moški po riža, za njim ženska po sladkorja. Ko so šli, je dejal doktor:

»Tu postaja živo; ne bomo mogli v miru govoriti. Pridita drevi k Jeleni v gostilno, ob osmih se snidimo, vaju povabim na večerjo. Tam se bomo dalje pomenili.«

»Ne, ne,« se je branila Trezika. »V gostilni ne bomo sami. Pridi k nam, Ivan! Bom tedaj prej zaprla in bom pripravila kaj dobrega za večerjo. Tilka mi bo pomagala. Tudi vina bo in kaditi boš tudi smel.«

»Imenitno! Pridem torej natančno ob osmih. Imam še dosti kaj povedati; sem tako poln novic, da si še misliš ne. Srečno dotlej!«